

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวดที่ 4 ว่าด้วยเรื่องแนวการจัดการศึกษากำหนดให้สถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งนี้ให้ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพและถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ดังนั้นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงยึดหลักการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อีกทั้งหลักสูตรที่จัดให้กับผู้เรียนมีโครงสร้างยืดหยุ่น ทั้งด้านสาระเวลาและการจัดการ แผนการจัดการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545–2549) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ว่า พัฒนาคอนอย่างรอบด้านและสมดุล สร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ พัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมมีนโยบายปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บทบาทใหม่ที่ครูจะต้องเปลี่ยนแปลงตนเองจากการเป็นผู้ให้ความรู้ มาเป็นผู้จัดประสบการณ์ จัดเนื้อหาวิชา พัฒนาสื่อนวัตกรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ครบตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (บัวกิ้นต์ วิลามาต, 2551) ได้กล่าวถึงพระราชดำรัสว่า “การศึกษาคือการพัฒนาคน พัฒนาชาติ จะต้องพัฒนาคนให้มีความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 นั้นต้องเรียนรู้ให้อ่านออกเขียนได้ เพื่อจะได้รู้ข่าวสาร เรียนรู้ให้มีอาชีพ สามารถทำงานเลี้ยงชีพ เกิดความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ รู้จักดำรงตนให้สมฐานะความเป็นมนุษย์ คืออยู่อย่างสมดุลค่า มีศักดิ์ศรี มีคุณธรรมกำกับความรู้ ไม่เอาเปรียบกัน ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ มีวินัยในตนเอง สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ เข้าใจผู้อื่น มีความรู้ที่จะประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่า” และในวันที่ 2 เมษายนของทุกปีคณะรัฐมนตรีกำหนดเป็นวาระการอ่านแห่งชาติ ปี 2552-2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่าน เพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมการอ่านให้เกิดเป็นรูปธรรม สร้างสังคมแห่งการ

เรียนรู้ตลอดชีวิต คนไทยจะได้รับการพัฒนาความสามารถในการอ่านและการรู้หนังสืออย่างต่อเนื่องอย่างทั่วถึง (ณัฐพัชร์ ทศนรุ่งเรือง, 2554) ได้กล่าวถึงผลการสำรวจของสวนดุสิตโพลว่า สาเหตุที่คนไทยไม่ค่อยรักการอ่าน อันดับแรก สภาพสังคม/สิ่งแวดล้อมรอบตัวของคนไทยในปัจจุบันมีเรื่องของเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องมากขึ้น เช่น เกม อินเทอร์เน็ต การแชท 40.51% อันดับ 2 ไม่ได้รับการปลูกฝังให้มินิสัยรักการอ่านตั้งแต่เด็ก ขาดต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดีในการอ่าน 26.12% อันดับ 3 คนไทยไม่ชอบอ่านหนังสือเพราะอ่านแล้วรู้สึกเบื่อ ไม่สนุก ง่วงนอน จะชอบฟังหรือชอบดูมากกว่าอ่าน 20.09% อันดับ 4 คนไทยไม่เห็นถึงประโยชน์หรือความสำคัญของการอ่าน ขาดแรงกระตุ้น 7.16% อันดับ 5 หนังสือดีๆ ส่วนมากมีราคาแพง หนังสือทั่วไปมีเนื้อหาไม่น่าสนใจ รูปเล่มไม่สวยงามหรือดึงดูดใจ 6.12% (วิทยากร เชียงกูล, 2555) ได้กล่าวถึงสภาพการอ่านของเด็กไทยไว้ว่า เด็กเรียนรู้ภาษาพูดได้อย่างรวดเร็วโดยธรรมชาติเพราะเขาอยากรู้ อยากสื่อสารกับคนอื่นอยู่แล้ว แต่ที่เด็กไทยเรียนรู้ภาษาเขียนหรือการอ่านได้ไม่เก่งนัก หรือไม่ได้รับการอ่าน เพราะพวกเขาไม่ได้รับการส่งเสริมที่เหมาะสม พ่อแม่ที่มีการศึกษาเป็นคนชอบอ่านหนังสือ อ่านนิทานให้ลูกเล็กฟังจะช่วยให้เด็กรักถ้อยคำที่มีความหมาย สนุกเพลิดเพลินและรักการอ่านได้มากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่ไม่อ่าน ไม่สนใจหนังสือ ความสำคัญของการอ่าน คือการอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เป็นเครื่องมือสืบทอดทางวัฒนธรรม ส่งเสริมให้คนมีความคิดอ่านและฉลาดรอบรู้ เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน บันเทิงใจ ทำให้เป็นคนที่มีบุคลิกทั้งด้านจิตใจและบุคลิกภาพ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบการเมือง การปกครอง ศาสนา ประวัติศาสตร์และสังคม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นนวัตกรรมการเรียนสอนอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางเรียน สมพร จารุณัญญ (2540, น.3) กล่าวถึงหนังสืออ่านเพิ่มเติม สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมคือหนังสือที่มีสาระอ้างอิงหลักสูตรเนื้อหาจะลึกในความรู้เฉพาะวิชาเพิ่มเติมให้กว้างขวางและลึกซึ้งมากขึ้น สามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอน นักเรียนสามารถอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ด้วยสอน ไว้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่มีเนื้อหา ความรู้อยู่ในส่วนหนึ่งของหลักสูตรรายวิชาใดวิชาหนึ่ง นอกเหนือจากหนังสือที่กระทรวงกำหนดไว้ จัดทำขึ้นให้นักเรียนอ่านเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์และให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนั้นๆ ได้อย่างลึกซึ้ง ชัดเจนขึ้นด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงบุคคลเป็นสำคัญ ซึ่งนักเรียนสามารถเลือกอ่านหนังสือได้ตามวัยตามความสนใจและครูสามารถนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน

ปัจจุบันหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน ครูมีหน้าที่นำความรู้มาจัดประสบการณ์และสร้างนวัตกรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่านและใฝ่หาความรู้ด้วยตนเอง โดยพัฒนาหนังสือให้เหมาะสมกับนักเรียน ไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ เป็นสถาบันหนึ่งที่มุ่งให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามมาตรฐานที่ 1 ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ว่าด้วยร้อยละของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสะสม 2.00 ขึ้นไปและการสร้างนวัตกรรมและการวิจัยตามมาตรฐานที่ 5 ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 ว่าด้วยระดับคุณภาพในการบริหารจัดการ นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์หรืองานวิจัยของครู

ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนวิชาเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ซึ่งเป็นวิชาบังคับของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในรายวิชาที่ตนเองสอน เพราะสาเหตุหลายประการ ดังนี้ 1) วิชาเศรษฐศาสตร์เป็นศาสตร์เชิงวิชาการมีหลักการและทฤษฎีที่สลับซับซ้อนและลักษณะเป็นนามธรรม มีเนื้อหาสาระค่อนข้างมาก 2) หนังสือที่มีอยู่ในปัจจุบันมีรูปภาพประกอบน้อยทำให้ยากที่จะเข้าใจเรื่องนามธรรม 3) ภาษาที่ใช้เป็นทางการทำให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ได้ยาก 4) ไม่มีสื่อการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่เร้าความสนใจ 5) หนังสือที่นักเรียนสนใจอ่าน ส่วนใหญ่เป็นหนังสือการ์ตูนและหนังสือนิยายที่เร้าความสนใจ เป็นเรื่องราวชวนติดตาม ในฐานะครูผู้สอนหากสามารถแก้ปัญหาเหล่านี้ได้ก็น่าจะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้มากขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าควรจัดทำสื่อการเรียนการสอนในลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ที่มีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตรและเพิ่มเติมประเด็นความรู้และประสบการณ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงจัดทำหนังสือขึ้นมาเพื่อประกอบบทเรียน โดยมีเนื้อหาสอดคล้องเชื่อมโยงกันและมีภาพการ์ตูนประกอบเพื่อเร้าความสนใจ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเศรษฐศาสตร์เบื้องต้นเพิ่มขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดยารวมมิตรสะกิดเศรษฐศาสตร์ วิชาเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น
2. เพื่อหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดยารวมมิตรสะกิดเศรษฐศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อวัดระดับความพึงพอใจของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 ที่มีต่อการใช้น้ำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดยารวมมิตรสะกิดเศรษฐศาสตร์

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่อ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดยารวมมิตรสะกิดเศรษฐศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ในการทำวิจัยเรื่องการพัฒนาหนังสือวิชาเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดยารวมมิตรสะกิดเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 8 ห้อง 240 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 1 ห้อง 30 คน เพราะนักเรียนกลุ่มดังกล่าวเป็นห้องประจำที่ผู้วิจัยเป็นที่ปรึกษา ซึ่งสามารถกำกับ ดูแล ได้สะดวก อีกประการคือระยะเวลาในการเรียนการสอนเป็นระยะเวลาสั้นเพราะนักเรียนเรียนแบบ Block Course ใช้เวลาเรียน 3 เดือนและฝึกงาน 3 เดือนจนสำเร็จการศึกษา

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดยารวมมิตรสะกิดเศรษฐศาสตร์ รายวิชาเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น จำนวน 1 เล่ม ประกอบด้วยเนื้อหา 4 เรื่องสอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน 4 หน่วย ใช้เวลาเรียน หน่วยละ 4 คาบๆละ 50 นาที ประกอบด้วย

หน่วยที่ 1 สินค้าเรา สินค้าเขา.....เราได้อะไร

หน่วยที่ 2 เงิน เงิน เงิน ชื่อนี้ดี...แต่มีปัญหา

หน่วยที่ 3 แหล่งเงิน แหล่งงานของประเทศ

หน่วยที่ 4 การพัฒนาเศรษฐกิจ :คำตอบคือคุณภาพชีวิตประชาชน

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย 1 ภาคการศึกษา

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

ตัวแปรต้น คือ นักเรียนใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดยารวมมิตรสะกิดเศรษฐศาสตร์

ตัวแปรตาม คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดยารวมมิตรสะกิดเศรษฐศาสตร์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 3) รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงทดลอง

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดยารวมมิตรสะกิดเศรษฐศาสตร์ วิชาเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ที่มีคุณภาพ
2. นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดยารวมมิตรสะกิดเศรษฐศาสตร์
3. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอน ในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีลักษณะเหมือนหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดยารวมมิตรสะกิดเศรษฐศาสตร์ ในรายวิชาอื่นๆ

1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาวิชาเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น หมายถึง การพัฒนาวิชาเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น โดยการจัดทำหนังสืออ่านประกอบเพื่อเพิ่มพูนความรู้จากเนื้อหาในรายวิชา

หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดขำรวมมิตรสะกิดเศรษฐศาสตร์ หมายถึง หนังสือที่จัดทำขึ้น เพื่อเสริมเนื้อหาวิชาเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ประกอบด้วยเนื้อหาที่เป็นเรื่องราวสะท้อนกับสภาพ ปัญหาของสังคมในปัจจุบัน ใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการ เข้าใจง่าย มีภาพการ์ตูนประกอบตลอดเล่ม ประกอบด้วยเนื้อหา 4 เรื่องสอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน 4 หน่วยและนอกจากนั้นยังมี ส่วนประกอบอื่นๆ เช่น รูปเล่ม สี ขนาดตัวอักษร เป็นต้น

นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 สาขาวิชาธุรกิจ ค้าปลีกวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถจากการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด ขำรวมมิตรสะกิดเศรษฐศาสตร์ ที่วัดได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลัง เรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของผู้เรียนที่มีต่อการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด ขำรวมมิตรสะกิดเศรษฐศาสตร์ เกี่ยวกับเนื้อหา ภาพการ์ตูน การผูกเรื่อง ลักษณะและรูปเล่ม รวมทั้ง คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ